



## JAARVERSLAG 2017 VAN DE SECRETARIS

Bij de ledenvergadering van 7 april 2018 zijn in de zaal de notulen van de vergadering van 22 april 2017, de financiële jaarstukken van 2017 en de begroting voor 2019 verkrijgbaar, alsook een uitdraai van dit jaarverslag.

In diverse voorgaande bijeenkomsten met de Vrienden is door de Vrienden enthousiast gereageerd op de nieuwe aanpak van het Nederlands Openluchtmuseum. Vrienden vinden het belangrijk dat het laagdrempelige karakter van het museum een kernkwaliteit is en blijft. In 2017 zijn 535.000 bezoekers naar ons museum gekomen waarmee het museum haar positie als best bezochte museum buiten de Randstad handhaaft.

### Belangrijke activiteiten

Aan het begin van het zomerseizoen 2017 was de jaarlijkse ledenvergadering met deze keer 82 Vrienden. In de vergadering is de financiële stand van zaken van onze vereniging door de penningmeester gepresenteerd en zijn vragen vanuit de vergadering hierover beantwoord. Gemeld is dat het rendement van onze beleggingen lager is geworden als gevolg van de lage rentestand. Daarnaast zijn de plannen van het bestuur besproken op het gebied van de Canon van Nederland, ICT en ledenadministratie, ledenwerving, communicatie en PR.

In 2017 is inrichting van de presentatie van de canon van de Nederlandse geschiedenis in het museum afgerond en op 22 september 2017 op feestelijke wijze geopend. Voorafgaand is speciaal voor de Vrienden een preview georganiseerd op 16 september 2017 waarvoor de belangstelling groot was. 5 Groepen van 70 Vrienden zijn rondgeleid in de Canonpresentatie. De reacties waren heel positief. Het weekeinde na 22 september was het drukste weekeinde van heel 2017.

Het entreegebouw werd na een ingrijpende verbouwing al in december 2016 in gebruik genomen. Alle vernieuwingen in het museumpark in het kader van 'het nieuwe Openluchtmuseum' zijn in de eerste helft van 2017 gerealiseerd. Tijdens de bouw en verbouw was de overlast voor bezoekers en personeel niet te vermijden maar is tot een minimum beperkt. Wel was het museum in de periode januari tot en met maart 2017 geheel gesloten.

Willem Bijleveld heeft zich sterk gemaakt om de betrokkenheid van andere regio's van Nederland te vergroten. Regio's worden gekoppeld aan vensters van de Canon zoals bijvoorbeeld Energie, Water, Grenzen, Kinderarbeid, etc. Allerlei interactieve programma's binnen het museum ondersteunen dit.

Een ander project dat door het museum is uitgevoerd en door onze vereniging financieel gesteund was het Techniek Toernooi. Met dit project is techniek in het basis- en voortgezet onderwijs gepromoot. De laatste bijdrage is in 2017 betaald.

Eerder is het bestuur akkoord gegaan met het besteden van € 100.000 aan de inrichting van Canonzaal 4 voor wisselende tentoonstellingen.

Als voorwaarde bij de ontvangen erfenis van mevrouw Diek Stegeman is gesteld om circa € 60.000 te reserveren voor het vervaardigen van een streeksieradenboek. Door omstandigheden is de planning daarvoor uitgelopen en wordt nu verwacht dat de afronding en presentatie in 2018 zullen plaatsvinden. De kosten zijn vastgesteld op € 70.000. In vervolg hierop is het bestuur akkoord gegaan met de aankoop van een collectie Tholense streeksieraden in twee delen voor een totaal van € 19.800.

Om de betrokkenheid van de Vrienden te vergroten zijn ontbijtbijeenkomsten georganiseerd als uitvloeisel van het project 'Vriend zijn, vriend blijven'.

Het bestuur heeft zich georiënteerd op het beheren van haar ledenbestand en de mogelijkheden hiertoe met een nieuwe CRM-strategie (CRM = Customer Relationship Management) oftewel een strategie om al onze relaties en contacten met huidige en potentiële Vrienden te beheren en vooral beter te kunnen bedienen. Hierbij heeft onze vereniging aansluiting gezocht met de CRM-strategie van het museum. Het museum heeft gekozen voor het programma Salesforce en de vereniging heeft voor de bijbehorende kosten bijna € 69.000 bijgedragen (als eerste bijdrage). De planning voor het invoeren van dit nieuwe systeem is door omstandigheden vertraagd en richt zich nu op 2018.

### **Samenwerking**

De samenwerking met Willem Bijleveld verloopt bijzonder goed. In het najaar van 2017 werd duidelijk dat de directeur van het museum met pensioen gaat per 1 mei 2018. Het bestuur bedankt Willem Bijleveld voor de goede samenwerking en wenst hem het allerbeste voor de toekomst. Het bestuur gaat uit van een even goede samenwerking met de nieuwe directeur en zal de kennismaking met onze vereniging actief ter hand nemen zodra zich de gelegenheid voordoet.

Het bestuur wil de ledenadministratie (middels voornoemd CRM-systeem) van de vereniging bij de museumorganisatie onderbrengen met behoud van juridisch eigendom.

Om de inkomsten van de vereniging te vergroten wordt samen met het museum gezocht naar mogelijkheden om dit te bereiken. Uiteindelijk doel is natuurlijk het meefinancieren van projecten voor het museum. Zie ook de paragraaf bij algemene ledenvergadering.

Tenslotte blijft een belangrijke wens van de Vrienden om een eigen en herkenbare plek in het museum te realiseren het liefst in het nieuwe entreegebouw (nu: Canongebouw).

### **Vriendendagen**

In 2017 zijn 2 Vriendendagen georganiseerd; 8 juni en 9 december. Hierbij verzorgt het museum de organisatie en programmering en worden de extra kosten door onze vereniging gedekt. Deze dagen sloten direct aan op het programma van het museum werden goed bezocht. De samenwerking met medewerkers van het museum is goed. De verrekende kosten zijn relatief hoog en blijven een punt van zorg voor het bestuur. De Vriendendag van 9 december 2017 was ondanks het uitdagende weer een groot succes: 200 Vrienden kwamen die dag extra naar het museum.

### **Schenking en nalatenschap**

Door de jaren heen heeft het bestuur diverse legaten mogen ontvangen. Uitgangspunt van het bestuur is daarbij het direct informeren van erven en/of schenkers waaraan de ontvangen middelen gaan worden besteed. Dat gebeurt overigens altijd in overleg met de directie van het museum.

Zoals eerder gemeld aan de Vrienden is de bijzondere erfenis van mevrouw Stegeman in eerste instantie gebruikt voor het vervaardigen van een mooi en degelijk boek over streeksieraden en bijbehorende streekdracht. Door omstandigheden is de productie van het boek sterk vertraagd maar het boek zal in 2018 worden afgerond. Mevrouw Hanneke Mink-Stegeman (zus van de erflater) is gedurende het proces op de hoogte gehouden. Zodra de publicatie klaar is, zullen de Vrienden hierover worden geïnformeerd. Daarnaast zijn op verzoek van het museum in 2 fasen (Tholense) streeksieraden verworven. Een deel van het resterende bedrag is naar andere projecten gegaan die in het kader van de Canon van Nederland door de directie aan ons bestuur zijn gevraagd.

## **Financiën**

Als belangrijkste wens wil het bestuur een incasso-systeem opzetten omdat het beheren van ons ledenbestand teveel mensuren kost. Dit moet functioneel gekoppeld worden aan het nieuwe CRM-systeem waarvan de invoering opschuift naar 2018. De penningmeester kreeg akkoord van de vergadering voor het reserveren van voldoende financiële middelen voor de vervanging van het ledenadministratiesysteem.

Het rendement van ons vermogen is nog steeds goed maar de trend is afnemende groei. Door de leden is aangedrongen op duurzame beleggingen waardoor het rendement verder zal afnemen. Toch is het vermogen van de vereniging nog steeds vrij hoog mede omdat in 2016 eerdergenoemde grote erfenis is ontvangen. Uitgangspunt van het bestuur is het financieren van onze vereniging en van projecten uit de contributies van de leden. Het vermogen wordt aangesproken voor bijzondere projecten zoals in het recente verleden de aan de Canon van Nederland.

Gebleken is dat in 2017 een lager bezoekersaantal voor ons museum werd genoteerd terwijl vanwege de officiële start van de Canon van Nederland een duidelijke groei was verwacht. Dit werkt door op allerlei terreinen: inkomsten museum, minder nieuwe leden voor de vereniging, lagere bijdrage van onze vereniging aan het museum. Het aantal vrienden heeft zich in 2017 gestabiliseerd en daarmee ook de bijdrage van de vereniging aan projecten en activiteiten van het museum. In 2017 is een exploitatietekort van € 40.500 gedekt uit ons vermogen zoals was voorzien. De Kascommissie keurde het financiële jaarverslag en de begroting voor 2017 goed.

## **Fondsenwerving en ledenwerving**

Geprobeerd is om fondsenwerving door het museum en ledenwerving door de vereniging op elkaar af te stemmen en zelfs elkaar te laten overlappen. Dat is niet mogelijk gebleken omdat museum en vereniging andere verantwoordelijkheden hebben. Het museum richt zich op mensen en organisaties die kleine en grote bedragen willen schenken aan het museum en daar niet direct een tegenprestatie voor verwachten anders dan een belastingvoordeel vanwege de ANBI-status van het museum. De vereniging Vrienden richt zich op vergroting van het draagvlak binnen de samenleving door het werven van leden voor de vereniging.

Om meer inzicht te krijgen in ons ledenbestand is een onderzoek voorgenomen dat door studenten van de Hogeschool Arnhem Nijmegen zal worden uitgevoerd. De kosten hiervoor staan in de begroting 2017 en schuiven door naar 2018.

## **Algemene ledenvergadering**

Het bestuur heeft in de vergadering van 22 april 2017 naast de standaardagendapunten als verslag en jaarverslagen de volgende onderwerpen besproken: voorbereidingen Canon van Nederland, communicatie en Vriendenactiviteiten. Daarnaast zijn Davida de Hond (bestuurslid communicatie) en Cees van Woudenberg (bestuursvoorzitter) door de vergadering herbenoemd voor hun 2<sup>de</sup> en laatste termijn van 4 jaar. De lijst van aftreden en herbenoeming van het bestuur van de Vereniging is als volgt. Aftreding: Jan-Willem Calicher in 2020, Davida de Hond en Cees van Woudenberg in 2021. Hervervkezing mogelijk: Kees de Ruiter en Rein Bouwman in 2019, Miriam Zwaan en Thijs Groenewegen in 2020.

Gezamenlijk doel is Vrienden werven, behouden en belonen (voor goede ideeën). Door de Canon van Nederland en de vernieuwing van het museum werd verwacht dat meer bezoekers naar het museum zouden komen en dat het aantal Vrienden zou toenemen. Dat is in 2017 niet gebeurd. De verbouwing voor en inrichting van de Canon van Nederland zijn van invloed geweest op het bezoekersaantal. Het eerste 'gewone' jaar na introductie van de Canon is 2018. Verwacht wordt dat het bezoekersaantal weer zal groeien naar meer dan 535.000 bezoekers.

Bedacht moet worden dat ieder jaar ruim 500.000 bezoekers naar het Openluchtmuseum komen, waarvan het grootste deel uit de regio Arnhem-Nijmegen. De kern van onze vereniging komt uit genoemde regio met

37% meerpersoons, 41% tweepersoons en 10% eenpersoons huishoudens. De restgroep van 12% bestaat uit toeristen en groepen uit alle delen van Nederland en de wereld.

### **Administratie/secretariaat**

In 2017 heeft ons secretariaat, in de persoon van Jessy van Doorn, goed gefunctioneerd. Extra ondersteuning is sedert juni 2017 geleverd door Cora Raaphorst voor de veel tijd vergende ontwikkeling van het nieuwe CRM-systeem en het op orde krijgen van het (e-mail)adressenbestand van onze vereniging. Verwacht wordt dat aansluiting van het nieuwe CRM-systeem op het financiële systeem van het museum dit probleem oplost. Het bestuur wil met de Vrienden communiceren en uit kostenoverweging zal dit per e-mail of via de website moeten gaan gebeuren.

### **Ledenaantal en Museumkaart**

Het ledenaantal was eind 2017 12.327 leden waarvan 9.002 volwassenen en 3.325 jongeren. Het bestuur wil zich samen met het museum nadrukkelijk blijven richten op vergroting van het aantal leden.

In 2017 zijn 7.396 gewone Museumkaarten verkocht en 4.031 VriendenMuseumkaarten (VMK's) dus een totaal van 11.427 kaarten. In absolute zin is het aantal verkochte VMK's groter dan ooit maar verhoudingsgewijs betekent dat 35,3 % van het aantal verkochte Museumkaarten Vriendenkaarten zijn. Dit is duidelijk minder dan de geraamde 50% in de Samenwerkingsovereenkomst 2017. Vergeleken met de verkopen van VMK's in 2015 en 2016 wordt het aantal verkochte VMK's groter maar het aandeel in het totaal van verkochte Museumkaarten kleiner. Verenigingsbestuur en museumdirectie bezinnen zich op nieuwe stappen om de verkoop van Vriendenkaarten te vergroten.

### **Museumvereniging (MV) en Vriendenvereniging (VNOM)**

De samenwerking van onze verenigingen is altijd goed geweest maar in de loop van 2017 kwamen steeds vaker signalen dat deze samenwerking onder druk kwam te staan. De wens van onze vereniging was het afstemmen van ons ledenbestand met die van de MV met behoud van onze eigen zelfstandigheid en eigenheid. Het op elkaar afstemmen van die administraties kan vanaf mei 2018, met de komst van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), niet meer. De extra kosten die samenhangen met de ontwikkeling van een nieuwe afstemming kunnen niet door onze vereniging worden gedragen en zullen niet door de MV worden betaald. Pas eind 2017 werd duidelijk dat door het schaalverschil tussen de MV (circa 1.300.000 leden) en VNOM (circa 12.500 leden) niet verder kan worden gegaan op de huidige weg.

In een bestuurlijk overleg van Museumvereniging, Openluchtmuseum en Vriendenvereniging is afgesproken dat toegewerkt gaat worden naar een ontvlechting die in 2018 zal starten. De MV heeft aansluitend laten weten dat een 'zachte ontvlechting' (d.w.z. soepel en wederzijds voordelig) de voorkeur geniet. Eind 2017 is afgesproken dat een werkgroep *Ontvlechting* o.l.v. de MV aan de slag gaat met vertegenwoordigers van het museum en de Vrienden. Daarnaast is een werkgroep *Vrienden 2.0* van start gegaan om onze vereniging toekomstbestendig te maken met daarin vertegenwoordigers van Vrienden en museum. De resultaten hiervan worden in 2018 verwacht.

### **ICT en ledenbestand**

Voor een betere beheersbaarheid en continuïteit is besloten een nieuw CRM-systeem aan te schaffen voor het beheren van het ledenbestand van de vereniging. Aangesloten wordt op het financiële systeem van het museum met inachtneming van de gescheiden eigen verantwoordelijkheden van museum en vereniging. In de begroting voor 2017 zijn hiervoor gelden gereserveerd. Samen met het museum en externe adviseurs is gezocht naar een beter functionerend, toekomstbestendig systeem. Het museum koos voor Salesforce (CRM-systeem). Door omstandigheden is de planning verder opgeschoven en is het nog niet duidelijk wanneer de feitelijke invoering gaat plaatsvinden in 2018. Dit zal in ieder geval *na* koppeling van het CRM- aan het financiële systeem van het museum plaatsvinden.

## **Bestuur**

In de Algemene ledenvergadering van april 2017 zijn Davida de Hond (communicatie) en Cees van Woudenberg (voorzitter) benoemd voor hun 2<sup>de</sup> en laatste termijn in ons bestuur.

## **Beleidsplan**

Het beleidsplan 'Vrienden voor het leven' is eind 2013 al via de website beschikbaar gesteld. Zoals de titel van ons beleidsplan al laat zien, wil onze vereniging haar leden langjarig aan zich binden en zijn we samen met het museum op zoek naar meer inkomsten voor kwaliteitsverbetering van het museum. Het bestuur richt zich daarbij ook in het bijzonder op de jeugdleden omdat daarmee ook de toekomst van de Vrienden wordt veiliggesteld. Het meerjarenbeleidplan van het museum is in 2014 door de Raad van Toezicht vastgesteld. Beide beleidsplannen ondersteunen de nieuwe en uitdagende ontwikkelingen van het museum. Centraal in beide plannen staat de ontwikkeling van de Canon van Nederland. Aan de hand van 50 belangrijke thema's of vensters wordt de geschiedenis van Nederland verteld.

## **Vergaderingen**

Het bestuur kwam 7 keer formeel bijeen met een extra vergadering in november en een keer informeel (tevens eindejaarvergadering). Iedere formele vergadering is voorafgegaan door een gezamenlijk overleg met de directie in de persoon van Willem Bijleveld. Op 22 april 2017 is een algemene ledenvergadering gehouden. tussentijds heeft het bestuur enkele keren contact gehad met Vrienden die zich via onze website of anderszins hadden aangemeld waarbij vooral de mogelijkheden voor het werven van nieuwe Vrienden werden afgetast. Dit is gebeurd in de vorm van ontbijtbijeenkomsten waarbij ook medewerkers van het museum aanwezig waren.

## **Programma 2018**

In 2018 staan naast de algemene ledenvergadering in het voorjaar in ieder geval Vriendendagen in juni en december gepland. Ook zal stil worden gestaan bij het feit dat ons museum in juli 100 jaar open is. Verder staat het hele museum natuurlijk bol van de activiteiten, waar u als Vriend altijd kosteloos aan kunt deelnemen. Kijk vooral regelmatig op de website. Het programma van onze vereniging sluit aan op de agenda van het museum en zal via de website van zowel museum als de vereniging bekend worden gemaakt.

JanWillem Calicher  
secretaris